

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia - jeśli nie zaznaczono inaczej - podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom zdrowia, obrony narodowej i spraw wewnętrznych: z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

Oznacza to, że prezentowane dane o ambulatoryjnej oraz stacjonarnej opiece zdrowotnej nie są porównywalne w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika.

2. Podstawę prezentowanych w dziale danych stanowią:

1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112 poz. 654), z późniejszymi zmianami, która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej - określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych;

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. - zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami) oraz stacjonarnej opieki zdrowotnej.

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) - lekarzy, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami).

2) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410) z późniejszymi zmianami, która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu „Państwowe Ratownictwo Medyczne”; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r.;

General notes

1. *The data concerning health care - unless otherwise stated - are given including health care units subordinated to the Ministry of Health, the Ministry of National Defense and the Ministry of Interior; excluding health care in prisons.*

This means that the data of out-patient and in-patient health care are not comparable with data published in previous editions of the Yearbook.

2. *The legal bases of presented in the health care section data are:*

1) *the Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (Journal of Laws No. 112 item. 654) with later amendments, replacing the Law on Health Care Facilities - specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units;*

Presented in the section data concern health care units (until 2011 - health care institutions) performing medical activities in the out-patient health care area (out-patients departments including health centres, clinics, ambulatory departments) and in-patient health care area.

Under that law, medical activity can be carried out also by professional practices (individual or group) - doctors, dentists and nurses or midwives (until 2011 governed by separate laws).

2) *the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (Journal of Laws No. 191, item. 1410) with later amendments which defines the rules of organization, operation and financing of the State Emergency Medical Services system; data for 2005 were presented on the basis of the Law dated 25 VII 2001;*

3) ustawa z dnia 6 IX 2008 r. prawo farmaceutyczne (Dz. U. Nr 45, poz. 271) z późniejszymi zmianami.

3. Dane o łóżkach w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

4. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi (z wyjątkiem porad udzielonych przez lekarza orzecznika) i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

5. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

6. Dane o aptekach ogólnodostępnych nie obejmują aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (np. w szpitalach, w sanatoriach), które działają na potrzeby tych zakładów oraz aptek zakładowych utworzonych przez Ministerstwo Obrony Narodowej i Ministerstwo Sprawiedliwości.

7. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. 2011 Nr 45 poz. 235) opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. Przed wejściem w życie ww. ustawy żłobki działały na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej.

3) *the Law on the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2008 (Journal of Laws No. 45, item. 271) with later amendments,*

3. Data regarding beds in in-patient health care units concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

Data on hospitals comprise health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

Data regarding beds in general hospitals do not include day-time places in hospital wards and until 2007 - places (beds and incubators) for newborns.

4. Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations (excluding consultations provided by medical expert) and with the opinions of military medical commissions.

5. Data concerning emergency medical services and first-aid includes units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

6. Generally available pharmacies do not include dispensaries in stationary health care institutions (e.g. in hospitals and sanatoria) which operate for the needs of these and company pharmacies established by the Ministry of National Defence and the Ministry of Justice.

7. According to the Law on Childcare for children younger than 3 years, dated 4 II 2011 (Journal of Laws 2011 No. 45 item 235) care can be organized in nurseries, children's clubs, provided by day carer and nanny. Before the entry into force of this law nurseries established based on the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991.

8. Żłobek - instytucja wpisana do rejestru żłobków i klubów dziecięcych prowadzonego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, w której sprawowana jest opieka nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia, w wymiarze do 10 godzin względem każdego dziecka.

9. Klub dziecięcy - instytucja wpisana do rejestru żłobków i klubów dziecięcych prowadzonego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, w której sprawowana jest opieka nad dziećmi w wieku od ukończenia 1 roku życia, w wymiarze do 5 godzin względem każdego dziecka.

10. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej, począwszy od danych za 2012 rok, prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149 poz. 887) z późniejszymi zmianami.

11. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny.

Może być prowadzona w formie:

- **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych; zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- **specjalistycznej** - organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- **pracy podwórkowej** - realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- **w połączonych formach**, tj. łączących zadania placówki opiekuńczej, specjalistycznej i pracy podwórkowej.

8. Nursery - institution entered in the register of nurseries and children's clubs maintained by village mayors, mayors or city presidents, in which care for children aged over 20 weeks is provided, for up to 10 hours for each child.

9. Children's club - institution entered in the register of nurseries and children's clubs maintained by village mayors, mayors or city presidents, in which care for children aged over 1 year is provided, for up to 5 hours for each child.

10. Data concerning family support and foster care, since data for 2012 are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (Journal of Laws No. 149 item 887) with later amendments

11. Day-support centre - supports the family in its care and education functions.

It may be conducted in the form of

- **care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs and educational centres; provides a child with care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- **specialist centre** - organises socio-therapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes; implement an individual corrective programme, a psycho-corrective or psycho-preventive programme, particularly pedagogical therapy, psychological therapy and sociotherapy,
- **street work** - implemented by the teacher consisting in the animation and socio-therapeutic activities,
- **in a combination of the forms**, i.e. connecting tasks of care centre, specialist centre and street work.

12. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe - dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- spokrewniona,
- niezawodowa, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
- zawodowa - umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa); w tym:
 - zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego - przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493) z późniejszymi zmianami,
 - zawodowa specjalistyczna - mieszczą się w niej w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi,
 - zawodowa niespokrewniona z dzieckiem, wielodzietna (funkcjonuje nie dłużej niż przez okres 3 lat od dnia

12. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible - efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture and recreation.

The forms of family foster care are the following:

1) foster family:

- related,
- non-professional - placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings),
- professional - placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings); including:
 - professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, in case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 180, item 1493) with later amendments,
 - professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments), underage mothers with children,
 - professional not related to the child with many children (operates for not longer than 3 years from the date of

wejścia w życie ustawy, tj. do 31 XII 2014 r.);

2) **rodzinny dom dziecka** - w tym samym czasie, może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

13. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie: placówki opiekuńczo-wychowawczej; regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej; interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

1) **Placówka opiekuńczo-wychowawcza** - zapewnia dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne, religijne, a także gwarantuje korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia. Placówką kieruje dyrektor.

Wyróżnia się placówki:

- **socializacyjna** - zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi; podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi; zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- **interwencyjna** - zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
- **rodzinna** - wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielnia-

entry into force of Law, i.e. until 31 XII 2014);

2) **foster home** - *placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings)*

13. Institutional foster care *shall be exercised in the form of: care and education centre; regional care and therapy centre; pre-adoptive intervention centre.*

1) **Care and education centre** - *provides a child completely or partly deprived of parental care with full-time or short-term care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious as well as guarantees exercising under separate regulations of healthcare and education. Centre is headed by the director.*

There are following types of such centres:

- **a socialization** - *provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious; implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant; enables contacts with parents and other close persons; takes actions aimed at the child's return to a family; provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,*
- **intervention centres** - *providing short-term care during a crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,*
- **family centres** - *educates children of various age groups, including adoles-*

jące się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; w tym samym czasie w placówce może przebywać nie więcej niż 8 wychowanków,

- **specjalistyczno-terapeutyczna** - sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych; placówka zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym - także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne,
- **łącząca zadania placówek** - zapewnia opiekę oraz wychowanie poprzez realizację zadań przewidzianych dla placówki typu: socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistyczno-terapeutycznego.

2) **Regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna** - umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci.

3) **Interwencyjny ośrodek preadopcyjny** - umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

14. Dane o **domach i zakładach pomocy społecznej** dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia,

cents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; placed in it may be not more than 8 children,

- **a specialist therapy** - provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation; the centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children,

- **connecting tasks centres** - provides care and education by performing tasks of centres such as: socialization, intervention and specialist therapy.

2) **Regional care and therapy centre** - a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time.

3) **Pre-adoptive intervention centre** - a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster care. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

14. **Data concerning social welfare homes and facilities** are related to the institutions for which the founding bodies are: local self-government entities, associa-

organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

15. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 175, poz. 1362, z późniejszymi zmianami), według której dokonano podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne. Do świadczeń pieniężnych zalicza się m.in.:

- **zasiłek stały** - wypłacany z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności,
- **zasiłek okresowy** - przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,
- **zasiłek celowy** - przyznawany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prezentowane dane nie obejmują świadczeń w formie odpłatności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie za pobyt mieszkańców miasta w domach pomocy społecznej. W 2005 r. takie świadczenia przyznano 14 osobom na kwotę 147,8 tys. zł; w 2010 r. - 77 osobom na kwotę 1040,4 tys. zł; w 2011 r. - 174 osobom na kwotę 1934,0 tys. zł, a **w 2012 r. - 169 osobom na kwotę 3018,0 tys. zł**

tions, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Welfare of 12 III 2004.

15. Data on social benefits are presented according to the Law on Social Welfare of 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 175, item 1362, with later amendments), following which the division into monetary and non-monetary assistance was made. Monetary assistance includes, among others:

- **permanent benefit** - paid in respect of complete inability to work because of age or disability,
- **temporary benefit** - entitled to a person or a family because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security,
- **appropriated benefit** - offered in order to fulfill a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, fuel, clothing, indispensable objects for home use, small renovations and repairs in an apartment, covering burial costs. May be given to a person or a family, which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

Presented data do not include benefits in form of payments of the Municipal Social Assistance Centre in Kraków for residence of city inhabitants in social welfare homes. In 2005 such benefits were granted to 14 persons for an amount of 147.8 thous. zł; in 2010 r. - 77 persons for an amount of 1040.4 thous. zł; in 2011 - 174 persons for an amount of 1934.0 thous. zł, and **in 2012 - 169 persons for an amount of 3018.0 thous. zł.**

TABL. 1 (120). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA W 2012 R.**
OUT-PATIENT HEALTH CARE IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	553	Out-patients departments (as of 31 XII)
Praktyki lekarskie ^a (stan w dniu 31 XII)	13	Medical practices ^a (as of 31 XII)
Porady udzielone ^b w tys.	9043	Consultations provided ^b in thous.
lekarskie	7838	medical
w tym specjalistyczne	5982	of which specialized
stomatologiczne	1205	dental
Porady udzielone ^b na 1 mieszkańca	11,9	Consultations provided ^b per capita
lekarskie	10,3	medical
stomatologiczne	1,6	dental

^a Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia lub z przychodniami - (patrz uwagi ogólne, ust. 2, pkt 1 na str. 234). ^b W ciągu roku; łącznie z poradami opłaconymi przez pacjentów (środki niepubliczne); bez porad udzielonych w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

^a Data concern entities that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments (see general notes, item 2 point 1 on page 234). ^b During the year; including consultations paid by patients (non-public funds); excluding consultation provided in admission rooms in general hospitals.

TABL. 2 (121). **SZPITALI OGÓLNE W 2012 R.**
GENERAL HOSPITALS IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Szpitali (stan w dniu 31 XII)	25	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	6047 ^a	Beds (as of 31 XII)
Ruch chorych		Patients
Leczeni ^b w tys.	284,4	In-patients ^b in thous.
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,0	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	253	Average bed use in days
Zmarli w tys.	5,7	Deaths in thous

^a Łącznie z inkubatorami oraz miejscami dla noworodków. ^b Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a Including incubators as well as places for newborns. ^b Excluding inter-ward patient transfers.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of National Defense and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (122). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**
 Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego.....	16	20	23	18	<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
podstawowe	-	9	11	9	<i>basic</i>
specjalistyczne	x	11	12	9	<i>specialization</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe ..	7	8	7	5	<i>Hospital emergency wards</i>
Izby przyjęć ^b	1	-	-	2	<i>Admission rooms^b</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^c (w ciągu roku)	68612	48286	52527	52178	<i>Calls to the occurrence places^c (during the year)</i>
na 1000 ludności	90,5	63,8 ^d	69,3	68,7	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego ^c w miejscu zdarzenia (w ciągu roku)	68223	48310	52527	52178	<i>Persons who received health care benefits^c in the occurrence places (during the year)</i>
na 1000 ludności	90,0	63,8 ^d	69,3	68,7	<i>per 1000 population</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 235. *b* Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. *c* W danych tych nie ujęto zachorowań u osób, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w trybie ambulatoryjnym (w izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale ratunkowym). *d* Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 26.

a See general notes, item 5 on page 235. *b* Organization cell of hospitals applied to cooperate with emergency medical system. *c* Excluding the diseases of people who received health care benefits in ambulatory mode (in admission room or in hospital emergency ward). *d* See general notes to the Yearbook, item 11 on page 26.

TABL. 4 (123). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE^a**
 Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Apteki	299	284	329	330	<i>Pharmacies</i>
w tym prywatne	299	284	329	330	<i>of which private</i>
Liczba ludności na 1 aptekę	2531	2668 ^b	2307	2298	<i>Number of population per pharmacy</i>
Farmaceuci pracujący ^c w aptekach	765	767	883	829	<i>Pharmacists employed^c in pharmacies</i>

a Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach, sanatoriach oraz aptek zakładowych. *b* Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 26. *c* W osobach; łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy.

a Excluding pharmacies in in-patient health care facilities, e.g. in hospitals, sanatoria and company pharmacies. *b* See general notes to the Yearbook item 11 on page 26. *c* In persons, including persons pursuing postgraduate traineeship.

TABL. 5 (124). **KRWIODAWSTWO**
BLOOD DONATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	3	2	2	2	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy	15187	18628	22573	22261	Blood donors
w tym honorowi	14841	18550	22499	22209	of which honorary blood donors
Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej ^a	22964	32718	34802	34359	Blood taken in units of whole blood ^a
Pobrane z plazmaferezy auto- matycznej i wyprodukowanej z krwi pełnej konserwowanej osocze świeżo mrożone (FFP) w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP)	22898	32603	34833	34298	Fresh frozen plasma (FFP) taken from automatic plasma- pheresis and prepared from preserved whole blood in units of fresh frozen plasma (FFP)

^a Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki.

U w a g a. Nie uwzględniono danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Krakowie.

^a One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units.

N o t e. Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration.

S o u r c e: data of the Regional Blood-donor and Blood-treatment Centre in Kraków.

TABL. 6 (125). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Żłobki	22	22	23	37	Nurseries
Miejsca w żłobkach	1495	1727	1865	2305	Places in nurseries
Dzieci przebywające w żłobkach (w ciągu roku)	3040	3159	3123	3518	Children staying in nurseries (during the year)
Kluby dziecięce	x	x	7	8	Children's clubs
Miejsca w klubach	x	x	70	127	Places in children's clubs
Dzieci przebywające w klubach (w ciągu roku)	x	x	83	170	Children staying in children's clubs (during the year)

^a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci - łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^a In 2005 including weekly nurseries; places and children - including nursery wards.

TABL. 6 (125). **ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE^a (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3	80,1	71,1 ^b	80,9	104,8	Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	76,2	74,9 ^b	81,0	100,0	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	95,1	105,4	100,1	95,4	per 100 places

^a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci - łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 26.

U w a g a. Obok żłobków i klubów dziecięcych w 2012 r. (stan w dniu 31 XII) działało także 10 placówek prowadzących działalność gospodarczą w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi do lat 3, nie wpisanych do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, w których było 157 miejsc i przebywało w ciągu roku 211 dzieci.

^a In 2005 including weekly nurseries; places and children - including nursery wards. ^b See general notes to the Yearbook, item 11 on page 26.

N o t e. Besides nurseries and children's clubs in 2012 (as of 31 XII) there were 10 institutions which provide private childcare services for children younger than 3 years, do not register of nurseries and children's clubs, where there were 157 places and 211 children were staying during the year.

TABL. 7 (126). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers			
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII							
Placówki opiekuńczo-wychowawcze Care and education centres	18	28	27	24	505	469	458	434	168	219	174	154
placówki: centres:												
Interwencyjne	1	2	2	2	56	37	33	37	1	2	1	7
Intervention												
Rodzinne	6	10	10	8	50	74	73	59	13	31	32	13
Family												
Socjalizacyjne	9	14	13	13	334	306	296	295	94	118	131	104
Socialization												
Łączące zadania placówek ^b ..	2	2	2	1	65	52	56	43	60	68	10	30
Combining tasks of the centres ^b												

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 238. ^b Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. - placówki wielofunkcyjne.

^a See general notes, item 13 on page 238. ^b Combining tasks of intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 - multi-functional centres..

TABL. 8 (127). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012
	placówki (stan w dniu 31 XII) centres (as of 31 XII)				wychowankowie residents			
OGÓŁEM TOTAL	23	29	29	33	2946	3671	3114	2728
Opiekuńcze Care	12	17	18	20	995	1027	1052	974
Specjalistyczne Specialized	11	12	11	13	1951	2644	2062	1754

TABL. 9 (128). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**
Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	751	499	441	453	Foster families
Spokrewnione z dzieckiem	642	422	370	305	Related to the child
dzieci ^b	777	521	467	393	children ^b
Niezawodowe	72	48	40	111	Non-professional foster families
dzieci ^b	81	55	46	129	children ^b
Zawodowe ^c	37	29	31	34	Professional foster families ^c
dzieci ^b	88	44	52	51	children ^b
Rodzinne domy dziecka	x	x	x	3	Foster homes
dzieci ^d	x	x	x	18	children ^d

^a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. ^b Do 2011 r. - w wieku do 18 lat, w 2012 r. - w wieku do 25 lat. ^c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. ^d W wieku do 25 lat.

^a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. ^b Until 2011 up to the age of 18, in 2012 up to the age of 25. ^c Until 2011 professional, not related to the child foster families. ^d Up to the age of 25.

TABL. 10 (129). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Domy i zakłady	24	26	30	30	Homes and facilities
Miejsca					Places
ogółem	2516	2477	2640	2651	total
na 10 tys. ludności	33,3	32,7 ^b	34,8	35,0	per 10 thous. population

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 26.
^a Including community self-help homes. ^b See general notes to the Yearbook item 11 on page 26.

TABL. 10 (129). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Mieszkańcy					Residents
ogółem	2452	2501	2541	2539	<i>total</i>
w tym do lat 18	89	110	74	77	<i>of which up to age 18</i>
w tym umieszczeni w ciągu roku	735	918	1315	1137	<i>of which placed within the year</i>
na 10 tys. ludności	32,4	33,0 ^b	33,5	33,5	<i>per 10 thous. population</i>
Osoby oczekujące na umieszczenie	234	145	202	150	<i>Persons awaiting a place</i>

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. *b* Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 26.

a Including community self-help homes. *b* See general notes to the Yearbook item 11 on page 26.

TABL. 11 (130). **PLACÓWKI STACJONARNE POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ MIESZKAŃCY WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES AND RESIDENTS BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii), w których mogą przebywać^a:				Homes and facilities , in which may be^a:
osoby w podeszłym wieku	6	5	5	<i>aged persons</i>
przewlekłe somatycznie chorzy	6	6	6	<i>chronically ill with somatic disorders</i>
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	3	3	3	<i>mentally retarded</i>
osoby niepełnosprawne fizycznie	1	-	-	<i>physically handicapped</i>
przewlekłe psychicznie chorzy	3	3	4	<i>chronically mentally ill</i>
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	3	3	3	<i>mothers with dependent children and pregnant women</i>
bezdomni	5	10	9	<i>homeless</i>
Mieszkańcy domów i zakładów:				Residents of homes and facilities:
osoby w podeszłym wieku	275	261	259	<i>aged persons</i>
przewlekłe somatycznie chorzy	778	787	777	<i>chronically ill with somatic disorders</i>
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	292	289	288	<i>mentally retarded</i>
osoby niepełnosprawne fizycznie	25	-	-	<i>physically handicapped</i>
przewlekłe psychicznie chorzy	571	572	633	<i>chronically mentally ill</i>
matki z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	144	94	102	<i>mothers with dependent children and pregnant women</i>
bezdomni	416	538	480	<i>homeless</i>

a W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców.

a In the further division facilities may be shown several times, because one facility may be destined for several groups of residents.

TABL. 12 (131). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b <i>Beneficiaries^b</i>	Udzielone świadczenia w tys. zł <i>Benefits granted in thous. zł</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2005	23870	TOTAL
	2010	20689	
	2011	20007	
	2012	18852	
Pomoc pieniężna	21598	35697,8	Monetary assistance
w tym:			<i>of which:</i>
Zasiłek stały	3548	12473,0	<i>Permanent benefits</i>
Zasiłek okresowy	7261	9086,3	<i>Temporary benefits</i>
Zasiłek celowy	10722	13916,5	<i>Appropriated benefits</i>
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	51	183,6	<i>Assistance to reach self-dependence and to continue education</i>
Pomoc niepieniężna	11433	17411,5	Non-monetary assistance
w tym:			<i>of which:</i>
Schronienie	667	2078,5	<i>Shelter</i>
Posiłek	7816	5489,4	<i>Meals</i>
Sprawienie pogrzebu	143	351,3	<i>Burial</i>
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	2735	9408,4	<i>Attendance services and specialized attendance services</i>
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospo- darowanie	18	83,2	<i>Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 240. ^b Osoby, którym przyznano świadczenie decydują; w podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie (<http://www.mops.krakow.pl>).

^a See general notes, item 15 on page 240. ^b Persons who were granted benefits; under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of the Municipal Social Assistance Centre in Kraków (<http://www.mops.krakow.pl>).